

Stičišče NVO savinjske regije

Naložba v vašo prihodnost

OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Nevladni sektor - njegov pomen in prihodnost

(Stanko Blatnik - IPAK Inštitut)

V 21. stoletju smo in še bolj bomo soočeni z velikimi izzivi. Tehnološki razvoj je bistveno zmanjšal število oseb, ki ustvarjajo dobrine, ki jih potrebujemo. Po J. Rifkinu lahko pričakujemo, da bo že v prvi polovici 21. stoletja 20% delovne sile naredilo vse kar potrebujemo, 30% pa razvilo proizvode in storitve, 50% pa ne bo imelo dela, če ne najdemo rešitve.

V uspešnici Konec dela (End of Work) Rifkin rešitev vidi v tretjem sektorju. Po njegovem mnenju se bo vpliv javnega in privatnega sektorja zmanjšal, tretji sektor (nevladne, neprofitne organizacije) bo postal vse močnejši ter nam bo zagotovil potrebna delovna mesta. Najbolj razvite države sveta imajo že danes izredno močan tretji sektor. Tako je v 90tih letih prejšnjega stoletja privatni sektor v ZDA ustvaril 80% nacionalnega dohodka, javni sektor 14% ter tretji sektor (civilna družba) 6%. Pri tem je 9% vseh zaposlenih v ZDA delalo v tretjem sektorju (več kot v gradbeništvu, elektroniki, transportu ali tekstilni industriji). Premoženje tretjega sektorja je bilo enako polovici premoženja zvezne vlade ZDA. Istočasno pa tretji sektor raste dvakrat hitreje kot javni ali privatni sektor.

ZDA imajo izredno tradicijo na področju tretjega sektorja in tudi ustrezno kulturo. Po raziskavi, ki jo je v 90tih letih prejšnjega stoletja opravil Gallup, je 51% Američanov prostovoljno delalo v povprečju 4,2 ure tedensko, kar pomeni, da so letno opravili 20,5 milijarde prostovoljnih ur. Groba ocena vrednosti tega opravljenega dela je okoli 176 milijard dolarjev. To pomeni, da so Američani prostovoljno delali v vrednosti 5 bruto nacionalnih dohodkov Slovenije.

V ZDA deluje okoli 1.400.000 neprofitnih organizacij in večina je oproščena plačila zveznih davkov. Enako velja za donacije, ki jih pridobijo, ker predstavljajo davčno olajšavo za donatorje. Ameriško gospodinjstvo v povprečju donira 2% svojega letnega dohodka neprofitnim organizacijam.

Tudi druge razvite države imajo močan tretji sektor. V spodnji podeli so podatki o številu zaposlenih v neprofitnih organizacijah v različnih državah:

Država	Zaposleni (neprofitni)	GDP(\$)	Kazalnik korupcije
Nizozemska	12.5%	40.300	8.9
Irska	11.5%	46.200	7.7
Belgija	10.5%	37.500	7.3
Izrael	9.2%	28.200	6.0
ZDA	7.8%	47.000	7.7
Avstralija	7.2%	38.100	8.7
Velika Britanija	6.2%	36.600	7.7
Francija	4.9%	32.700	6.9
Nemčija	4.5%	34.800	7.9
Španija	4.5%	34.600	6.5
Avstrija	4.5%	39.200	8.1
Japonska	3.5%	34.200	7.3
Argentina	3.2%	14.200	2.9
Finska	3.0%	37.200	9.0
Češka	2.8%	26.100	5.2
Peru	2.4%	8.400	3.6
Brazilija	2.2%	10.100	3.5
Kolumbija	2.0%	8.900	3.8
Madžarska	1.3%	19.800	5.1
Slovaška	0.9%	21.900	5.0
Mehika	0.4%	14.200	3.6
Romunija	0.3%	12.200	3.8
Slovenija	0.7%	29.500	6.7

Očitno je, da imajo razvite države močan tretji sektor. Iz te analize sledi dejstvo, da je tretji sektor pomemben delodajalec. V prihodnosti se bo ta vloga tretjega sektorja samo okrepila.

Druga pomembna vloga tretjega sektorja je, da gradi zaupanje v družbo, kar ne moreta privatni in javni sektor. V svoji drugi uspešnici Access (Dostop) Rifkin trdi, da veliko projektov v nekdanjih socialističnih državah ni uspelo, ker te države nimajo razvite civilne družbe.

V Sloveniji civilna družba ni dovolj razvita, ne zaposluje in ne ustvarja zaupanja v družbo. Potrebno je veliko narediti, da se razvije in to na različnih področjih od zakonodaje do spremembe kulture.

Vlogo stičišča vidim predvsem v povezovanju, izmenjavi izkušenj in delovanju s ciljem, da se civilna družba hitreje razvija in s tem omogoči Sloveniji da postane resnično razvita država.

To je pa še posebej pomembno v času globalne krize, kjer lahko tretji sektor odigra pomembno vlogo pri iskanju in realizaciji rešitev.